

23. 10. 2003

ID: 22166

Výše škody, způsobená trestným činem

Není-li možné zjistit přesnou výši škody, musí se zjistit alespoň minimální výše, přičemž tato minimální výše škody se musí opírat o provedené důkazy stejně jako každá jiná okolnost a není možné ji určit odhadem. V rozsudku musí být minimální výše škody určena číselně a není možné ji určit jen slovním opisem, např. že vznikla škoda v zanedbatelné výši.

Není-li možné zjistit přesnou výši škody, musí se zjistit alespoň minimální výše, přičemž tato minimální výše škody se musí opírat o provedené důkazy stejně jako každá jiná okolnost a není možné ji určit odhadem. V rozsudku musí být minimální výše škody určena číselně a není možné ji určit jen slovním opisem, např. že vznikla škoda v zanedbatelné výši.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 954/2002 - I., ze dne 11.12.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 11. prosince 2002 v Brně o dovolání obviněného V. T., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. srpna 2002, č. j. 5 To 333/2002-107, v trestní věci vedené Okresním soudem v Karviné pod sp. zn. 3 T 80/2002, podle § 265k odst. 1, 2 a § 265l odst. 1 tr. ř. tak, že usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. srpna 2002, č. j. 5 To 333/2002-107, a rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 3. července 2002, č. j. 3 T 80/2002-82, zrušil. Současně zrušil také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Okresnímu soudu v Karviné pak Nejvyšší soud České republiky přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Ostravě ze dne 3. 7. 2002, č. j. 3 T 80/2002-82, byl obviněný uznán vinným trestným činem podvodu dílem dokonáním a dílem nedokonáním podle § 250 odst. 1, odst. 2 a § 8 odst. 1 k § 250 odst. 1, odst. 2 tr. zákona. Podle § 250 odst. 2 tr. zákona byl obviněnému za jednání popsané ve výroku rozsudku soudu prvního stupně uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, pro jehož výkon byl obviněný podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zákona zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázal soud prvního stupně poškozeného s nárokem na náhradu škody na občanskoprávní řízení.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 21. 8. 2002, č. j. 5 To 333/2002-107, odvolání obviněného podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítl. K námitce obviněného vznesené v rámci veřejného zasedání, že poškozený obviněnému nabízel tiskárnu, která neměla tak vysokou hodnotu, jak je uvedeno v rozsudku, odvolací soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že okresní soud správně snížil hodnotu tiskárny na částku 2.000,- Kč, když poškozený v přípravném řízení uvedl, že obžalovaný projevil zájem o tiskárnu v hodnotě 3.990,- Kč, ovšem ve své výpovědi u hlavního líčení připustil, že v nabídce má i tiskárny levnější, které se pohybovaly v ceně kolem 2.000,- Kč až 3.000,- Kč. Celý výrok o vině je tedy dle názoru odvolacího soudu správný, neboť obviněný, jež se snažil o

snížení výše škody a tím i dosažení mírnějšího posouzení, nemohl vznesenou námitkou uspět, když se jedná toliko o jeden trestný čin, kdy v prvním případě hodnota několikanásobně převyšuje částku 5.000,- Kč.

Proti usnesení odvolacího soudu podal obviněný prostřednictvím svého obhájce v zákonem stanovené lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. řádu) dne 8. 10. 2002 dovolání (soudu prvního stupně bylo dovolání doručeno dne 9. 10. 2002), a to z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu (po novele zák. č. [265/2001](#) Sb.). V odůvodnění dovolání namítá, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném hmotně právním posouzení, které spatřuje v tom, že zjištěný skutek byl chybně posouzen jako trestný čin podvodu dle ust. § 250 odst. 2 tr. zákona, ačkoli ve skutečnosti se jedná o trestný čin podvodu dle ust. § 250 odst. 1 tr. zákona. Domnívá se, že soudy obou stupňů porušily trestní zákon tím, že při zjišťování výše škody nepostupovaly dle ust. § 89 odst. 12 tr. zákona a v rozporu se stanoviskem R 71/1971 se nezabývaly hodnotou, o kterou byl majetek poškozeného zmenšen. V daném případě se jednalo o opotřebovanou tiskárnu, jejíž hodnota byla podstatně nižší, než uváděl poškozený. Závěrem proto navrhuje, aby Nejvyšší soud citované rozhodnutí odvolacího soudu zrušil ve všech jeho výrocích a věc přikázal tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí. Uvedl, že nesouhlasí s projednáním dovolání v neveřejném zasedání.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství v Brně ve svém vyjádření k dovolání obviněného uvedl, že dovolání považuje za důvodné - i když dovolatel zčásti uplatňuje skutkové námitky, které se nekryjí s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu - neboť, skutek (tak, jak je popsán ve skutkových větách rozsudku soudu prvního stupně) beze zbytku nevykazuje všechny znaky trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona. Zákonným znakem trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zákona je způsobení škody nikoli malé, tj. škody nejméně 25.000,- Kč. Nestačí proto, aby se škoda způsobená, popř. zamýšlená pachatelem této částce pouze přiblížila, a to ani tehdy, kdyby šlo o přiblížení velmi výrazné. Ve výroku rozsudku soudu prvního stupně byla hodnota tiskárny, kterou se obviněný pokusil podvodně vylákat označena pouze přibližnou částkou cca 2.000,- Kč. Pouze přibližný údaj však nepostačuje k jednoznačnému závěru, že hodnota věcí, které byly předmětem útoku, činila v souhrnu nejméně 25.000,- Kč. Navrhl proto, aby Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu v celém rozsahu zrušil a přikázal odvolacímu soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve zkoumal, zda jsou v dané věci splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. řádu a shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. řádu, neboť napadá rozhodnutí, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku soudu prvního stupně, jímž byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest. Obviněný, řádně zastoupený obhájcem (§ 265d odst. 2 tr. řádu), je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. řádu osobou oprávněnou k podání dovolání, neboť napadá nesprávnost výroků, které se ho bezprostředně dotýkají, přičemž v dovolání byl uplatněn také způsobilý dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu. Proto přezkoumal dovoláním napadené usnesení odvolacího soudu a řízení, které mu předcházelo podle § 265i odst. 3 tr. ř., přičemž shledal, že dovolání je důvodné.

Podle § 120 odst. 3 tr. řádu musí výrok, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákoným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu.

Ve výroku rozsudku, v tzv. skutkové větě, musí soud uvést všechny zjištěné skutkové okolnosti, které jsou v posuzovaném případě konkrétním obsahem zákonných znaků skutkové podstaty příslušného zákonného ustanovení, podle kterého byl čin obžalovaného právně posouzen (srov. R 43/1994-I.).

Podle § 89 odst. 1 písm. e) tr. řádu je v trestním stíhání v nezbytném rozsahu třeba dokazovat podstatné okolnosti umožňující stanovení následku a výše škody způsobené trestným činem.

Výše škody způsobené trestným činem je kritérium zákonem zvláště zdůrazněné mezi ostatními následky (účinky) trestného činu, zejména v případech, kdy je škoda zákonným znakem trestného činu, ať již jeho základní, nebo tzv. kvalifikované skutkové podstaty (k tomu srov. např. R 11/1967-IV., R 32/95, NS 10/2001-T 264).

Jestliže není možné zjistit přesnou výši škody, musí se zjistit alespoň minimální výše, přičemž tato minimální výše škody se musí opírat o provedené důkazy stejně jako každá jiná okolnost (srov. R 53/1978) a není možné ji určit odhadem. V rozsudku musí být minimální výše škody určena číselně a není možné ji určit jen slovním opisem, např. že vznikla škoda v zanedbatelné výši (srov. R 42/1979).

Zákonným znakem trestného činu podvodu podle ust. § 250 odst. 1, odst. 2 tr. zákona je mimo jiné způsobení škody nikoli malé. Podle ust. § 89 odst. 11 tr. zákona se škodou nikoli malou rozumí škoda dosahující částky nejméně 25.000,- Kč.

Podle popisu skutku v bodě 1/ výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně obviněný získal trestnou činností počítačovou sestavu v hodnotě 23.283,40 Kč a jednáním popsáním v bodě 2/ tohoto výroku se pokusil získat tiskárnu v hodnotě cca 2.000,- Kč, když – jak také odvolací soud uvádí v odůvodnění svého rozhodnutí – původně uvedená částka 3.990,- Kč byla na konci skutkové větě výroku o vině v bodě 2/ ponechána zřejmě v důsledku písařské chyby a nelze z ní vycházet. Jak již bylo výše uvedeno, hranice škody nikoli malé je stanovena minimální částkou 25.000,- Kč. K naplnění škody nikoli malé je proto nezbytné, aby se škoda způsobená trestným činem rovnala částce 25.000,- Kč nebo byla vyšší, za předpokladu, že nedosáhne výše 50.000,- Kč, kdy už by se jednalo o škodu větší. Pouze přibližný údaj o výši způsobené škody – hodnoty tiskárny – tak v posuzovaném případě, kdy výše celkové škody za pokračující trestný čin je zákonným znakem skutkové podstaty a je rozhodující pro určení, zda obviněný svým jednáním naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu podle § 250 odst. 1, odst. 2 tr. zákona, či jen základní skutkovou podstatu podle § 250 odst. 1 tr. zákona, nemůže být dostačující. Odvolací soud proto pochybil, považoval-li výrok rozsudku soudu prvního stupně v celém rozsahu za správný, aniž by stanovil přesnou (minimální) hodnotu tiskárny.

Nejvyššímu soudu proto nezbyvá než uzavřít, že odvolací soud porušil shora uvedená ustanovení trestního řádu. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu tak byl uplatněn opodstatněně.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti, Nejvyšší soud rozhodl ve věci tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Úkolem soudu bude, aby v novém řízení věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu bylo o dovolání rozhodnuto v neveřejném zasedání.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)